

V rámci Európy sú isto v týchto oblastiach podnetné skúsenosti, existuje medzinárodná nomenklatúra študijných odborov podľa UNESCO, do ktorej sa chceme zaradiť aj my. Vznikne nový študijný odbor na FA STU pre vnútornú architektúru?

*
Doc. Ing.arch. Ivan Petelen, CSc., FA STU
Katedra interiéru, výstavníctva a scénografie

CROSS-BRANCH STUDY OF THE INTERIOR AND EXHIBITIONS AT THE FA STU BRATISLAVA AND THE DESIGN OF FURNITURE AT THE DF TU ZVOLEN.

By Ivan Petelen, Assoc. Prof.

The cross-branch study of The Interior and Exhibitions at the Fa STU Bratislava and The Design of Furniture at the DF TU Zvolen represents the real fulfillment of the university study. The cooperation of both faculties has been successful in the field of pedagogy, research and presentation. It gives the basis to establish a new branch of study at the FA STU.

Michal Šarafín

ÚVODNÉ SLOVO DO PROBLEMATIKY ORGANIZAČNEJ ŠTRUKTÚRY

Úlohou je:

- nájsť z bohatosti a inšpiratívnosti myšlienok, ktoré boli vyslovené na adresu budúcnosti fakulty, výstup do organizačnej štruktúry
- zdôrazniť, že diskusia o organizačnej štruktúre je obrazom kryštalizácie názorov na model štúdia (jeho program)
- pochopiť, že organizačná štruktúra nie je cieľom, ale prostriedkom skvalitnenia štúdia.

Organizačná štruktúra môže byť výsledkom pragmaticky postaveného návrhu. Nevyhnutné je od teoretických úvah problému "zostúpiť" k návrhu praktických výstupov. Manuálom návodu usporiadania vyslovených názorov a zámerov bude pokus o ich systematizáciu a kryštalizáciu. Možno naznačiť tieto rodiace sa postuláty:

1. Tvár a program inštitúcie určuje jej systém a osobnosť, systém ako usporiadanie obsahu pre jeho inštitucionalizovanie. Fakulta je štátom, platenou inštitúciou, je jej určené predstaviť spoločnosti jasný program, systém štúdia a záruky vyvolenými osobnosťami - profesormi.
2. Systém obsahu štúdia určujú nielen poznatky, ale aj citlivé a dobové "nadsadené" reflexie, tiež interakcie na praktické úlohy najbližších dní. Systém je určený technológiou - modelom štúdia a produktom - profilom absolventa. Systém fakulty je nevyhnutné v prvom rade zostaviť a odvodíť z potrieb praxe nielen dnešných, ale aj budúcných dní.

3. V chápaní praxe konštatujeme dva názorové prúdy, prvý - prax nie je možné sformalizovať, nie je ju možné určiť. Profil absolventa má byť otvorený, sebaregulovateľný, nedefinovateľný. Tu je nebezpečím povýšenie chaosu na systém. Druhým názorovým prúdom je poznateľnosť praxe, schopnosť definovať jej objednávku ako racionálne východisko pre formulovanie profilu absolventa. Hrozí tu, že systém sa stane dogmou. Jedným z riešení, ako to diskusia naznačila, je vytvorenie dvoch fakúlt, z toho jednej súkromnej. Druhým riešením je prijatie dohody o zásade dynamického a transformovateľného systému na pevných pilieroch potrieb praxe v najširších aj nadčasových potrebách praxou formulovaných úloh na vzdelanie absolventa fakulty.

4. Študijný model je systémom, jemu sa podradujú predmety a ich väzby. Nie je možné hovoriť o nárokoch predmetov bez znalosti podriadenosti systému štúdia.

5. Vzdelávací systém školy má dve "technologické" metódy:

- individualizáciou tvorivých dielní (v mene osobností)
- integráciou poznatkov do "vertikálnych" ateliérov (v mene tútorov).

Ateliéry sú zárukou profesionálnej kvalifikácie štúdia.

6. Model štúdia je daný dvojestupňovosťou a odborovosťou. Tieto vlastnosti model štúdia charakterizujú ako dynamický a experimentálny, tiež otvorený.

7. Študijný program obsahuje predmety štúdia a ateliéry. Je tu prirodzené napätie, predmety štúdia sa rozvíjajú, ateliéry sa bránia tomuto tlaku. Štúdium, to je hľadanie tohto vzťahu, ktorý je nositeľom obsahového zamerania štúdia. Ateliéry sú zárukou profesionality v zmysle ich syntetického poslania.

8. Fakulta sa neformuje len vplyvom svojho "okolia" - spoločenských objednávok a poznávacieho procesu, ale aj vplyvom vlastnej potencie - výkonnosti organizácie. Výkonnosť určujú osobnosti a riadenie ich činnosti. Ide o ich stimuláciu a stav ich výkonnosti, podmienok ich rastu. Na výkon osobností má veľký vplyv ich postavenie v organizačnom systéme fakulty.

9. Fakulte chýba hlas študentov, chýba seba-poznanie vzdelávacieho systému.

10. Adaptabilita fakulty na požiadavky praxe nie je dostatočne vyvinutá, prax má dnes nové dimenzie, študent sa stáva stále viac produktom vlastného profilovania, človekom vlastného hľadania. Model štúdia tomu musí vytvoriť podmienky, pedagogická metodika stojí pred novým pochopením subjektu študenta.

Tento pokus o kryštalizáciu východísk na sformulovanie modelu štúdia je praktickým návodom na cestu k záverom. Organizácia fakulty je aj ľudským problémom, má svoje miesto v sociálnom

vedomí fakulty, je premetom evolúcie alebo revolúcie. Diskusia o organizačnej štruktúre fakulty je vec nielen poznania (1), vec systémového sformovania (2), má aj sociálno-psychologické postavenie (3). Organizačná štruktúra očakáva svoje zdôvodnenie na scéne cieľov a obsahu štúdia.

Taká je neúprosná logika modelu štúdia, z ktorej vyrastie organizačná štruktúra fakulty, diskutujme o tom.

Záverečné slovo - sekcia

Referáty a diskusia preukázala význam konferencie, bola šťastným nápadom vedenia fakulty. Konferencia odhalila záujem a energiu riešiť problémy vývoja fakulty. Práve diskusia o organizačnej štruktúre preukázala cit pre vzájomnú toleranciu a zmysel pre kultúrnosť fakulty. Konferencia dospela k sebaopoznaniu, stala sa východiskom na prijatie dohody o novej organizačnej štruktúre fakulty. Určila podmienky na jej citlivú a obsahovo premyslenú transformáciu. Racionalizácia organizačnej štruktúry fakulty je opodstatnená.

*

*Prof. Ing.arch. Michal Šarafín, DrSc., FA STU,
Katedra architektonickej tvorby obytných budov*

AN INTRODUCTORY WORD TO THE ISSUES OF ORGANIZATIONAL STRUCTURE

By Michal Šarafín

The shape of an institution is determined by its program and personalities. The system of study is influenced by the requirements of the practice. The background is the model of the study and one of the new possibilities is revitalization of studio work as workshops of celebrities or as vertical studio. One of the problems at our school is insufficient feedback and reflection on the educational system.

Imrich Tužinský

K ORGANIZÁCIÍ A OBSAHU VÝUČBY NA FA STU

K otázke obsahovej skladby štúdia a jeho organizácii:

Z príspevkov diskutujúcich zaznelo veľa dôvodov zaviesť do výučby nové nádherné predmety, ktoré chcú vstúpiť do duše študenta a sú pre architekta, podľa diskutujúcich, nevyhnutné a bez nich bude v živote veľmi ochudobnený. Ako sa to dá uskutočniť, aby sa tieto predmety neučili na úkor ostatných predmetov sa už nepovedalo. Ak má oblasť informovania narastať do šírky a pritom má klesať počet učebných hodín týždenne, tak sú len dve možnosti:

a) vznik nových škôl architektúry s rôznymi zameraniami a dĺžkami štúdia. V Nemecku je 47

škôl architektúry, v Anglicku 43 a vo Francúzsku 27. Preto sú aj príspevky zahraničných pedagógov ovplyvnené tým, z ktorej školy prichádzajú.

b) zásadné prerozdelenie výučby v rámci jednej fakulty do troch stupňov štúdia, čo sa mi zdá z nášho ekonomického a kvalitatívneho aspektu najrozumnejšie. Gradovanie výučby a náročnosť ateliérovej tvorby so špecializovanými výberovými predmetmi sa má prejavovať predovšetkým vo vyšších stupňoch a nie ako je to doteraz, že študent je maximálne zaťažený v prvých štyroch ročníkoch, dokonca s duplovanými ateliéromi v jednom semestri a v druhom stupni tápe v opakovaných typologických obmenách tvorby. Tretí stupeň, ktorý by mal hovoriť o kvalitatívnom raste, nejestvuje.

K ateliérovej tvorbe

Za podstatnú otázku kvality a tvorivej invencie študentov považujem vypracovanie štatútov ateliérových tvorieb od najnižšieho po najvyšší ročník. Každá nová tvorba by mala byť nielen typologickou obmenou riešenia, ale aj stupňom náročnosti v zmysle komplexnosti projektu. Štatút by sa mal dotknúť obsahu, rozsahu a formy.

K univerzitnému systému:

Pre súčasné dianie pojem univerzitného systému slúži skôr ako zásterka pre účelové zdôvodnenie zámerov tej ktorej fakulty. V skutočnosti sú fakulty vybudované ako monolitické pevnosti a nedá sa ani v rámci vlastnej fakulty bez ťažkostí prestúpiť z odboru do odboru. Školské zákony priamo určujú ukončenie štúdia len na odbore, na ktorý sa prihlásil.

K profesionalite štúdia:

Za dôležitú zložku výchovy považujem kvalitu pedagógov - profesionálov, ktorí budú zárukou kvality fakulty. Názor, že univerzita nie je odbornou školou, ale má len vychovávať k rozmyšľaniu a prax naučí študenta remeslu, považujem za scestný. Len nezodpovedný rodič by vyslal a financoval svoje dieťa na fakulte, ktorá by nepripravila študenta pre zarábanie na živobytie. Rozmyšľať učia všetky fakulty popri výchove k profesii vo všetkých predmetoch, netreba na to špeciálne predmety a fakulty.

K profesionalite učiteľa:

Kto povie učiteľovi, že napriek tomu, že je uznávaným odborníkom, nevie učiť a študenti z neho nemajú úžitok? Kto to povie učiteľovi, ktorý vie učiť a blufuje, pretože nie je odborník?

Odpoveďou sú jednoznačne dva dokumenty:

- prieskumný a hodnotiaci atest od študentov v priebehu každého školského roku (vypracovaný a schválený senátom)
- výsledky študentských prác na ateliérových tvorbách.

K odboru architektonické konštrukcie

Od roku 1938 prešla výučba konštrukcií pozemného staviteľstva priebežne ôsmymi